

Bydgoszcz, 21 października 2019 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

WPS.VIII.431.10.2019

**Pan
Ryszard Brejza
Prezydent Miasta
Inowrocławia**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092) w związku z art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525 z późn. zm.) w Wydziale Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia Urzędu Miasta w Inowrocławiu, ul. Sienkiewicza 1, 88-100 Inowrocław w dniach od 17 czerwca 2019 r. do 28 czerwca 2019 r. z wyłączeniem dni 21 czerwca 2019 r. i 27 czerwca 2019 r. przeprowadzona została kontrola w trybie zwykłym dotycząca realizacji dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, postępowania wobec dłużników alimentacyjnych oraz zasiłków dla opiekunów stosownie do uregulowań wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych¹ i ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów² oraz ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów³ przez:

¹ Akt prawny obowiązujący w okresie podlegającym kontroli Dz.U z 2013 r., poz. 1456 ze zm. (zmiany: Dz.U. 2013 r., poz. 1623, poz. 1650; Dz.U. z 2014 , poz. 559, poz. 567, poz. 1644) i Dz.U. z 2015 r., poz. 114 ze zm. (zmiany: Dz. U. z 2015 r., poz. 693, poz.1217, poz.1238 poz.1302),

² Akt prawny obowiązujący w okresie podlegającym kontroli Dz.U z 2012 r. poz. 1228 ze zm. (zmiany: Dz.U. z 2012 r., poz. 567, poz. 1548, poz. 1650) i Dz.U z 2015r. poz. 859 ze zm. (zmiany Dz.U z 2015 r., poz. 1302, poz. 1359, poz. 1830),

³ Akt prawny obowiązujący w okresie podlegającym kontroli Dz.U. z 2014 r. poz. 567 ze zm. (zmiany: Dz.U. z 2015 r., poz. 1240).

1. ██████████ – inspektora wojewódzkiego w Wydziale Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy – kierownika zespołu kontrolnego;
2. ██████████ – inspektora wojewódzkiego w Wydziale Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy;
3. ██████████ - inspektora wojewódzkiego w Wydziale Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy

[Akta kontroli, str. 4-6]

w zakresie:

prawidłowości przyznawania i wypłaty dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, postępowania wobec dłużników alimentacyjnych oraz zasiłków dla opiekunów w okresie zasiłkowym 2015/2016.

Okres objęty kontrolą dla :

- świadczeń z funduszu alimentacyjnego od 1.10.2015 r. do 30.09.2016 r.;
- dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka od 1.11.2015 r. do 31.10.2016 r.;
- zasiłku dla opiekunów od 1.10.2015 r. do 30.09.2016 r.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kontrolowaną działalność ocenia się: pozytywnie na podstawie ustaleń dokonanych w wyniku weryfikacji wybranych losowo akt kontroli:

I. Prawidłowość wydawania upoważnień i nadzór nad działaniami z zakresu objętego kontrolą

1. W toku kontroli ustalono, że Prezydent Miasta Inowrocławia, wydał upoważnienia Panu Grzegorzowi Gąsiorowski – Naczelnikowi Wydziału Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia ważne do odwołania nie dłużej niż do pełnienia funkcji Naczelnika do:

- wydawania decyzji w sprawach z zakresu o ustalenie i wypłatę zasiłków dla opiekunów, od dnia 14 maja 2014 r.;
- prowadzenia postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne, a także wydawania w tych sprawach decyzji, od 01 maja 2004 r.;

- prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także wydawania w tych sprawach decyzji od, 01 października 2008 r.;
- do składania wniosków o wszczęcie postępowania egzekucyjnego lub o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu; oraz upoważnienia dla Pani Moniki Michalczyk – Kierownika Referatu Spraw Społecznych w Wydziale Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia ważne do odwołania nie dłużej niż przez czas pełnienia funkcji Kierownika Referatu Spraw Społecznych w Wydziale Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia, do prowadzenia postępowania:
- wydawania decyzji w sprawie ustalenia i wypłaty zasiłków dla opiekunów, z dnia 02 grudnia 2015 r.;
- prowadzenia postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne, a także wydanie w tych sprawach decyzji, z dnia 02 grudnia 2015 r.;
- prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także wydawania w tych sprawach decyzji, z dnia 02 grudnia 2015 r.;

Niniejsze upoważnienia obowiązują w okresie nieobecności Naczelnika Wydziału Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia.

Stwierdzono, że pracownicy Referatu Spraw Społecznych w Wydziale Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia posiadają zakresy czynności bez upoważnień. Odpowiedzi udzielił Pan Naczelnik Grzegorz Gąsiorek, że „... organem uprawnionym do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji w sprawach o świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny czy zasiłek dla opiekuna jest Prezydent Miasta Inowrocławia. Natomiast Prezydent Miasta zgodnie z ustawową delegacją upoważnił Naczelnika Wydziału Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia oraz Kierownika Referatu Spraw Społecznych do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji w tych sprawach. Pracownicy zgodnie z zakresem czynności przygotowują dokumenty, które na każdym etapie konsultowane są z przełożonymi oraz zatwierdzane przez kierownika i naczelnika, a w razie nieobecności naczelnika tylko przez kierownika. Dotychczasowe kontrole NIK czy Urzędu Wojewódzkiego nie kwestionowały takiego sposobu postępowania. Uważam, że nie ma konieczności zmiany dotychczas przyjętych w tut. Urzędzie procedur.”.

II. Prawidłowość przyznawania dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowania dziecka

1. Z losowo wybranych akt 10 świadczeniobiorców pobierających dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka tj. 5,10 % ustalonych na podstawie sprawozdań jednostki z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o świadczeniach rodzinnych za IV kwartał 2015 r. wynika, iż w 5 przypadkach świadczeniobiorcom dodatek przysługiwał z tytułu śmierci drugiego rodzica dziecka (J.Ch., M.Ś., A.P., A.C., M.R.), w 5 przypadkach z tytułu, iż ojciec dziecka był nieznanym (B.G., R.P., H.Sz., M.M., A.A.). Świadczenia przyznano na podstawie art. 11a ust. 1 pkt 1-3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, w myśl którego dodatek przysługuje samotnie wychowującym dziecko matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka lub opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od drugiego z rodziców dziecka, ponieważ: drugi z rodziców dziecka nie żyje lub ojciec dziecka jest nieznanym, a także powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone.

[Akta kontroli, str. 395-396, 407-408]

2. W wyniku analizy materiału źródłowego ustalono co następuje:
 - świadczenia zostały przyznane na rzecz osób uprawnionych, a sytuacja uprawniająca do świadczenia i sytuacja dochodowa wnioskodawców została prawidłowo udokumentowana i ustalona, zgodnie z art. 11a ustawy o świadczeniach rodzinnych.

[Akta kontroli, str. 110-141]

- decyzje zawierały elementy wskazane w art. 107 kpa⁴ tj.: oznaczenie organu administracji publicznej, datę wydania, oznaczenie strony lub stron, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne oraz pouczenia o możliwości i trybie odwołania się od decyzji administracyjnej, a także o konieczności informowania o wszelkich zmianach mających wpływ na wypłatę świadczenia, podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania decyzji. Badane decyzje wydane zostały w terminach określonych w art. 26 ust. 3 i 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz w art. 35 kpa⁵.

[Akta kontroli, str. 135-138]

⁴ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2017, poz.1257).

⁵ Ibidem.

- dokonywano wypłat dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka w sposób prawidłowy i terminowy na podstawie przedstawionych list wypłat.

[Akta kontroli, str. 143-161h]

- stwierdzono merytoryczną poprawność przyznawania uprawnień dodatków do zasiłków rodzinnych z tytułu samotnego wychowywania dziecka do losowo skontrolowanych akt.

[Akta kontroli, str. 109-141]

- kompletność składanych wniosków o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego. Zespół kontrolujących zwrócił uwagę, iż w jednym ze złożonych wniosków dot. ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego wnioskodawczyni błędnie wpisała nr pesel zarówno swój jak i dzieci. Odpowiedzi udzieliła Pani Monika Michalczyk - Kierownik Referatu Spraw Społecznych Urzędu Miasta Inowrocławia, że „, Pani M.M. składając wniosek o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego (nr 2334/15/16) błędnie wpisała swój numer PESEL w części I.3, natomiast w części I.2 wniosku numery PESEL dotyczące dzieci Oskara i Martyny rodzeństwa M. Pracownik przyjmujący wniosek nie zauważył, że pesele dotyczące powyższych osób zawierają braki (zawierają 10 cyfr zamiast 11). Wyjaśniam, że do weryfikacji członków rodziny w pierwszej kolejności służą imiona i nazwiska podane przez wnioskodawcę m.in. w części wniosku zawierającej skład rodziny. Ponadto akta sprawy zawierały potwierdzone za zgodność z oryginałem kserokopie zupełnych aktów urodzenia oraz kserokopie dowodu osobistego wnioskodawcy. I na podstawie tych dokumentów po wprowadzeniu danych do systemu ELUD+/INFO (ewidencja ludności) imienia i nazwiska wnioskodawcy oraz członków rodziny dane zasilane są z ewidencji PESEL. Po zatwierdzeniu tych wyników, informacje dotyczące imienia, nazwiska, nr PESEL, a także adresu zameldowania importowane są do systemu obsługującego świadczenia rodzinne EZAR+ i wówczas są podstawą do dalszej weryfikacji i w końcowym etapie wydania decyzji.”

[Akta kontroli, str. 272-282]

III. Prawdliwość postępowania administracyjnego w zakresie przyznawania prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego

1. Oceny dokonano na podstawie losowo wybranych akt 5 wierzycielek pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego tj. 0,44 % świadczeń wypłaconych w trzecim miesiącu okresu zasiłkowego 2015/2016 (L.B., A.P., B.K., B.B., W.B.).
2. Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego przyznawano m.in. na podstawie zaświadczenia komornika o bezskuteczności egzekucji.

[Akta kontroli, str. 35-38, 163]

3. W wyniku analizy materiału źródłowego ustalono:

- a. świadczenia zostały przyznane na rzecz osób uprawnionych, zgodnie z art. 9 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- b. sytuacja uprawniająca do świadczenia i sytuacja dochodowa wnioskodawców została prawidłowo udokumentowana i ustalona, zgodnie z art. 15 ww. ustawy;

[Akta kontroli, str. 200-213]

- c. świadczenia przyznano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, maksymalnie do kwoty 500 zł na osobę uprawnioną;
- d. decyzje zawierały elementy wskazane w art. 107 kpa⁶;

[Akta kontroli, str. 214-217]

- e. dokonywano wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego w sposób prawidłowy i terminowy;

[Akta kontroli, str. 39-44]

- f. w prowadzonej dokumentacji dotyczącej świadczeń z funduszu alimentacyjnego w badanym okresie zasiłkowym w części nagłówkowej organ został oznaczony jako Prezydent Miasta Inowrocławia, co jest zgodne z zapisem art. 20 ust.1 w związku z art. 3 pkt 11 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

[Akta kontroli, str. 138, 165]

W wyniku analizy materiału źródłowego zespół kontrolny stwierdził:

- prawidłowość występowania z wnioskiem do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, co jest zgodne z art. 5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,

⁶ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2017, poz.1257).

ustawowo obowiązek i wystawiał tytuły wykonawcze dłużnikom alimentacyjnym, które przekazywał do właściwych miejscowo urzędów skarbowych. Następnie ustawa z dnia 24 lipca 2015 roku o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o emeryturach rodzinnych (Dz. U. 2015 poz. 1302) zlikwidowała egzekucję administracyjną (prowadzoną na podstawie tytułów wykonawczych) należności dłużników alimentacyjnych powstałych z tytułu wypłaconych świadczeń alimentacyjnych i pozostawiła kwestie egzekwowania alimentów tylko w kompetencji komorników...”.

[Akta kontroli, str. 79]

Zgodnie z art. 27 ust. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów 40% kwot należności ściągniętych od dłużnika stanowi dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela, o którym mowa w ust. 3a, a pozostałe 60% tej kwoty oraz odsetki stanowią dochód budżetu państwa.

W związku z powyższym zespół kontrolny w dniu 25 czerwca 2019 r. zwrócił się z zapytaniem do jednostki kontrolowanej o informację dotyczącą przeznaczenia ściągniętych należności. Z wyjaśnień Pana Naczelnika Wydziału Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia wynika, iż „...40% kwot należności ściągniętych od dłużników alimentacyjnych stanowiących dochód organu właściwego wierzyciela zostały przeznaczone na wynagrodzenia wraz z pochodnymi oraz dodatkowe wynagrodzenie roczne dla pracowników prowadzących postępowania wobec dłużników alimentacyjnych....”.

[Akta kontroli, str. 69-70, 79]

- prawidłowość przekazywania przez Organ właściwy do biura informacji wierzyciela informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust.1 pkt 1 i 2, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy. Wyjaśnienia udzielił Pan Naczelnik Grzegorz Gąsiorek tj: „...tut. Organ w razie powstawania zaległości dłuższych niż 6 miesięcy, przekazuje do biur informacji gospodarczych, informację o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających art. 28 ust.1 pkt 1 i 2 ...”.

[Akta kontroli, str. 79]

[Akta kontroli, str. 235]

- prawidłowość podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych polegających na przekazywaniu komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych pochodzących z wywiadu alimentacyjnego i oświadczenia majątkowego,

[Akta kontroli, str. 182]

- zobowiązanie bezrobotnego dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny lub poszukujący pracy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, przekazaniu do Powiatowego Urzędu Pracy informacji o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego lub o utracie statusu dłużnika alimentacyjnego, złożeniu wniosku o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. 2018 r. poz. 1600),

[Akta kontroli, str. 50-53]

- merytoryczną poprawność przyznawania uprawnień do losowo skontrolowanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Informowanie osoby – przekazywanie dłużnikowi alimentacyjnemu o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego było przekazywane, co jest zgodne z art. 35 § 2 Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego.

[Akta kontroli, str. 168]

- poprawność dokumentowania działań podjętych wobec dłużników alimentacyjnych, a także wydawania decyzji administracyjnych w sprawach uznania dłużników alimentacyjnych za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych zgodnie z zapisami ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

[Akta kontroli, str. 54-66]

Z wyjaśnień przedstawionych przez Pana Grzegorza Gąsiorka – Naczelnika Wydziału Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia Urzędu Miasta w Inowrocławiu dotyczących wystawiania tytułów wykonawczych dla dłużników alimentacyjnych wynika, iż „...Prezydent Miasta Inowrocławia jako organ właściwy dłużnika był zobowiązany do wystawiania tytułów wykonawczych dłużnikom alimentacyjnym od okresu świadczeniowego 2008/2009 do 2013/2014. W powyższych okresach świadczeniowych tut. Organ realizował nałożony

IV. Prawidłowość postępowania administracyjnego w zakresie przyznawania prawa do zasiłku dla opiekunów

1. Dokonano analizy akt 5 świadczeniobiorców (W.P., R.M., K.S., I.C., G.M.) pobierających zasiłek dla opiekunów w miesiącach październik - grudzień 2015 r. tj. 1,37 % przyznanych świadczeń.

[Akta kontroli, str. 37]

2. W wyniku analizy dokumentacji potwierdzającej uprawnienia świadczeniobiorców do zasiłków dla opiekunów przedłożonej przez podmiot kontrolowany stwierdzono, że we wszystkich pięciu badanych przypadkach prawo do zasiłku dla opiekuna przyznano świadczenie na okres od 01.10.2015 r. do 30.09.2016 r. w wysokości 520,00 zł

[Akta kontroli, str. 283-394]

3. Decyzje zawierały elementy wskazane w art. 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁷ tj.: oznaczenie organu administracji publicznej, datę wydania, oznaczenie strony lub stron, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne oraz pouczenia o możliwości i trybie odwołania się od decyzji administracyjnej, a także o konieczności informowania o wszelkich zmianach mających wpływ na wypłatę świadczenia, podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania decyzji.

[Akta kontroli, str. 311-312]

4. Wypłaty zasiłków dla opiekunów dokonywane były terminowo i zgodnie z wydanymi decyzjami przyznającymi uprawnienia do wskazanej formy pomocy.

[Akta kontroli, str. 157-161h]

Kontrolę wpisano do książki kontroli pod nr 6/2019

Do ustaleń kontroli zawartych w Projekcie wystąpienia pokontrolnego nie zostały zgłoszone zastrzeżenia do kontroli.

W Projekcie wystąpienia pokontrolnego nie dokonano żadnych sprostowań/ skreśleń/ uzupełnień.

W związku z powyższymi ocenami i wnioskami zalecam Prezydentowi Miasta Inowrocławia:

⁷ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2017, poz.1257).

- wydanie upoważnień pracownikom Referatu Spraw Społecznych w Wydziale Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia Urzędu Miasta Inowrocławia do prowadzenia postępowania oraz/lub wydawania decyzji z zakresu świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz zasiłków dla opiekunów.

W myśl art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, odpowiednio stosowanego do spraw o ustalenie prawa do zasiłku dla opiekuna, wójt, burmistrz lub prezydent miasta wydaje w formie pisemnej upoważnienie, w którym upoważnia swojego zastępcę, pracownika urzędu miasta/gminy albo kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowania w przedmiotowych sprawach, a także do wydawania w tych sprawach decyzji. W przypadku realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, na podstawie art. 8b ustawy, organ właściwy dłużnika może upoważnić w formie pisemnej swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje kierownik jednostki kontrolowanej a drugi egzemplarz pozostaje w aktach kontroli.

Na podstawie art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092) oczekuję od Pana w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

WOJEWODA
KUJAWSKO-POMORSKI
Bogdan
Mikołaj Bogdanowicz